

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brassó, Nagy- s Útérna-uteza sarkán
Papp F. utorraktára fölött, 1. em.
hol a szerkesztő h. t. köznapokon délelőtti
9-11 óra között,
Bolonya, noster-uteza 325. sz. a
hol minden délután alálható
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
hármentesen is de küldendők.
Kéziratok vissza nem datnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI AR
helyben házhoz hordva v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1—10 so
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hárde
téseknl kedvezmény.
Minden egyes hirdetés helyegdíja 30 kr
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetn

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek és ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi s zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszuaszoói, kőhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szed
ágothai kir. járásbíróságok hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukcs és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube
L. s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukcs M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

25-ik szám.

Brassó, Csütörtök, márczius 1-én.

IV. évfolyam 1888.

Ki a hibás?

II.

A kölcsönös tisztelet és előzékenység a mi
nemzetiségeinknek nem legjobb tulajdonsága.
Ők megkövetelik tőlünk a legfokozottabb tisz-
teletet, sőt csaknem megalázásunkat követelik;
ők pedig velünk szemben ugyanerről tudni sem
akarnak. Ugy tesznek, mintha azt akarnák
mondani: a mi a tied, az enyém is, de az
enyémhez semmi közöd!

Mintha épen előre megfontolt szándékkal
történnék, hogy a magyarok előzékenységét és
udvariasságát az ellenkezővel viszonozzák.

1886-ban az összes erdélyrészi szász egy-
letek itt tartották közgyűlésüket Brassóban. Ez
alkalomra rendkívüli, fényes ünnepélyességek
rendeztettek. Vajjon viszonozták-e a szászok a
magyaroknak egy évvel előbbi udvariasságát?
Vajjon meghívatott-e egyetlen egy magyar egy-
let vagy testület azokra az ünnepélyességekre?
Senki. Sőt ennél is több történt. Egyik bras-
sói szász képviselő meghívta egy magyar kép-
viselőtársát, a magyar irodalom egyik legra-
gyogóbb csillagát szóbelileg az ünnepélyessé-
gekre. Csakhogy a szóbeli meghívás lehet il-
letékes is, nem is. Írásbeli meghívás kellett.
A szászok inkább desavouálták képviselőjüket,
de meghívót nem irtak. Pedig büszkék lehet-
tek volna, ha magok közt láthatják ama férfit.

Ugyanezen ünnepélyek alkalmára helyi
kiállítás is rendeztetett. Nem volt ugyan — ex
offo — senki sem kizárva, de a rendezőségbe
egyetlen magyar iparos sem vétetett fel. A
felhívások, programm, minden, de minden né-
met. Egy kiállító lekésik a bejelentési időről.
Magyar iparos. Elmegy a rendezőség egyik
tagjához s kér felvételt. Ennek joga volt őt
elutasítani, mert elkésve jött; fel sem tűnt
volna senkinek. De nem teszi. Kérdi: vajjon
magyar-e? „Igen“, volt a felelet. „Sajnálom,
elkészt, már nincs hely“, volt a válasz. Csak
később, nagy utánjárás után kapott bebocsát-
tatást az illető iparos. Az illető bizottsági tag
úr pedig nem valami lógó, hanem a legkivá-
lóbbak s legelsők egyike.

1887-ben a magyar Polgári kör zászlót
avat. Meghívja az összes szász és román egy-
leteket és notabilitásokat szeg-beverésre. Egye-
sek eljönnek, de a legirányadóbbak s a köz-
vélemény irányítói, a sajtó, a szász és román
lapok szerkesztői tüntetnek távolmaradással.
Nem akarják, hogy magyar intézményben nyo-
ma legyen az ő nevöknek is.

A magyar evangélikus egyház száz éves
jubileumot ül. Annak rendje és módja szerint
meghívja a szászokat is. A két hivatalos anya-
egyházi képviselőn kívül egy lélek sem jele-
nik meg.

És így megy ez minden téren.

1887-ben a magyar írók és művészek jön-
nek Brassóba. A magyarok — felkérve az ér-
kezendő vendégek által — alakítanak hiva-
los bizottságot. A dolog más fordulatot vesz.
A szászok is részt akarnak venni az ünnepé-
lyekben. Alkotnak rendező bizottságot. De nem
respektálják a magyarság közös akaratából ki-
küldött bizottságot, hanem annak mellőzésével
alkotnak mást. A magyarok az ügy s békes-
ség kedvéért önként félrevonulnak. A vendé-
gek jönnek. Bankette rendeztetik. 101 részt-
vevő között van 28 vendég tizen négy szász,
a többi mind magyar. — Hát ez az az igazi
résztvét?

Egy városi ügyből nagy tenekü dolog ke-
rítettetik. A városi hirdetéseknek magyar nyel-
ven is leendő közzétételéről van szó. S a ta-
nács azt kérdi — ugyanezt teszi a szász sajtó
is — vajjon kinek? Hisz a brassói ma-

gyarság csak néhány hivatalnokból,
azután napszámosokból s cselédek-
ből (Gesinde) áll. Ezt mondja a városi ta-
nács hivatalosan, nagy intelligenciával bíró,
közel tizezernyi magyarságról.

Iparosok és kereskedők, kiknek sem a
kamara, sem az iparegylet tétlensége nincs
ínyére, — alakítanak külön kereskedelmi és
iparegyesületet Együtt van itt magyar, né-
met, román. A halálos ítélet ki van mondva:
ez egylet — bármily tevékenységet is fejtsen
ki — gyaláztatik s hogy a szászok előtt nép-
szerűtlenítették, magyarosítással vádoltatik.

Ha a magyarság erősödik, egyleteket
alakít, óvodákat létesít: gyaláztatik a szász és
román helyi sajtó által, mert szerintük ez ma-
gyarosítás. — Nincs egyetlen magyar intéz-
mény, mely ne gyaláztatnék általok s pedig
csak azért, mert magyar. A város az összes
szász és román iskoláknak ad tűzifát; a ma-
gyaroknak, t. i. államiaknak egy szálkát sem.

Kereskedelmi kamarai választások vannak.
A magyarok egyesülnek a mérsékelt, józan
gondolkodású szászokkal, hogy jó kamarát ala-
kítsanak. Győzelmük bizonyos. A szászokat
halálos panique kapja meg. Másként nem tud-
nak győzni s mint a törökök a végső veszély-
ben kibontják a próféta zászlaját, ők is utca-
szerte elkiáltják: „Jönnek a magyarok!“ —
Akár csak 1848-ban, mikor a magyarok visz-
szavették Brassó városát. A szász népvész, ha
lethargiájából fel akarja rázni a népet, csak
ezt kiáltja neki: „jönnek a magyarok!“ S a
haldokló is kikel ágyából, csak hogy ez ne
történhessék.

Egy meggondolatlan chauvenista egy ko-
lozsvári lapban leránt egy derék, jó, hazafias
érzületű magyar czéget, a miért német czég-
táblája van. Mi sem helyeselhetjük, hogy ma-
gyar embernek német czégtáblája legyen, de
elvégre, ha mindannyian, közös akarattal nem
változtatnak azon, egyedül egy nem teheti;
ezt tüntetésnek vennék nem magyar vevői s
elpártolnának tőle. Ez pedig nem áll érdeké-
ben az illetőnek, ki a német czégtábla mellett
lehet jó hazafi is. Persze nem Debreczenben,
hanem Brassóban. A brassói szász lap olvasva
a támadást, megbuktatja az illető magyar ke-
reskedőt — persze csak papíron — ha magyar
czégtáblát merne kitenni. Pedig hát, én iste-
nem, a szász és román közönség nem szép ar-
czáért vásárol a magyar kereskedőnél, hanem
érdekből.

Számtalan és számtalan ily esetet lehetne
itt felsorolni. Csakhogy nem akarunk a vég-
telenbe menni velök. Nem bűnlajstromokat
akarunk mi felsorolni, nem is a sebet erősza-
kosan feltépni, hogy annál később s nehezeb-
ben hegedjen be, hanem pusztán csak kimu-
tatni azt, ki tulajdonképen a hibás abban, ha
Brassóban a három nemzetiség még társa-
dalmi úton sem találkozhatik.

Lehet, hogy vannak nekünk is hibáink,
a melyek ennek útjában állanak. Igaz, hogy
mi nem tudjuk, de nagyon szeretnők tudni.
A ki igazán óhajtja legalább a társadalmi ki-
békülést, mondja nyíltan, de igazságosan sze-
münkbe, úgy mint mi nekik.

Egy hibánkat tudjuk csak. Azaz hogy
nem hiba ez, de annak vétetik: hogy mi igyek-
szünk polgári jogainkkal élni s a meggyőző-
dés harcával szállunk síkra; hogy igyekszünk
hozzánk és nemzetünkhez méltó állást és tért
foglalni, befolyást nyerni és biztosítani minden
téren. Ez minket megillet. Erre jogunk van.
E jogot a törvény biztosítja.

Tisztázzuk a helyzetet és nézeteket. Kik
soha ki nem beszélték magukat, soha meg sem
értik egymást.

Nem gyalázní, — tisztelnünk kell egy-
mást kölcsönösen. A hol a tisztelet fennál, ott
a közeledés is csak idő kérdése. Vajha mielőbb
megtörténhetnék! Mi őszintén óhajtjuk.

Ghyecy Kálmán.

Ghyecy Kálmán f. hó 27-éről 28-ára virradó
éjjelen meghalt! Ezt a szomorú, leverő hirt hozza a
távíró Budapestről.

A hazafi szív remeg e hír hallatára, hogy újból
kidőlt egy oszlopa a hazának, egy régi büszkesége.
Hetek óta örködik ágya körül egy ország s alig, hogy
még szívélyes óvációk tárgya volt 80. születésnapja
alkalmából, már is megszűnt lüktetni a szív, mely egy
félszázadnál tovább oly hön dobogott hazájáért és hon-
fitársaiért.

Egyik legkiválóbb államférfia volt az országunk,
telve s szeretve a koronás királytól a közélet legutolsó
emberig.

Közpályáját 1838-ban, mint Komárommegye al-
jegyzője kezdte; 1843-ban lett először követé s
ugyanekkor megyéje alispánjává. 1877-ben kir. táblai
bíró s már az első magyar felelős miniszteriumban
másodállamiúkar, majd Deák Ferencz visszalépése
folytán igazságügyminiszter, mely állásától csak a sza-
badságharc kitérése miatt lépett vissza.

1861-ben újból mint képviselő jelenik meg az
országgyűlésen, mely ugyanez évben elnökévé válasz-
totta. Tisza Kálmánnal együtt vezére volt az ellenzéki
pártnak. 1874-ben a fuzió előtt Bittó miniszterelnök-
sége alatt pénzügyministerséget vállalt, de a fuzió
után lemondván állásáról, belépett az új kormány-
pártha, mely a ház elnökévé választá. 1879-ken azon-
ban előhaladott kora s betegeskedése miatt lemondott
ugy az elnökségről, mint képviselői mandátumáról is.
Ezóta nem jelenik meg többé a képviselőházban. A
főrendiház reformja után kinevezetett főrendiházi taggá
s ott még mult évben nagy port vert fel a költségve-
tés elleni felszólalásával. Azóta nem hallottuk szavát.
A betegség megtörte a testet, ágyba került. Még rö-
viddel ezelőtt alapos volt a remény felgyógyulásához,
— de ime, — Ghyecy Kálmán már nincs többé. Egy
nemes, nagy lélekkel több a nemzet pantheonjában,
de egygyel kevesebb az élők között!

A nemzet kegyelele örizni fogja emlékét! Áldás
emlékére!

Belföld.

Brassó, márcz. 1. (Lelépett képviselő.) Lapunk
már mult évben, a választás alkalmával említette,
hogy Immrich János szász pap a vidombáki kerületbe
mandátumát csak addig tartja meg, míg Filtsch Jó-
zsef, a »Kr. Ztg.« szerkesztője választójogot nyer. Ez
most megtörténvén, mint teljesen hiteles forrásból ér-
tesülünk, Immrich ur bejelentette lemondását. Az új
képviselő Filtsch szerkesztő lesz, kinek távozásával
hihetőleg szelidebb újság lesz a brassói német lapból.

Brassó, márcz. 1. (Országgyűlés.) A főren-
diház f. hó 27-én igen népes és érdekes ülést tartott,
melyen megkezdődött a költségvetési vita. Ez előtt
azonban Zichy Nándor grófnak rövid felszólalása után
elfogadta a ház az Olaszországgal kötött kereskedelmi
szerződésről szóló törvényjavaslatot és a bizottságok-
nak néhány kisebb jelentőségű javaslatát.

A költségvetést általánosságban minden szónok
elfogadta s az egész főrendiház egyhangulag szavaz-
ta azt meg. Zichy Henrik gr. volt az első szónok
ki rossz néven vette, hogy a kormány a katolikus
alapok ügyeibe beavakozik; hibáztatta a vasutak tö-
meges államosítását és „az adósság csinálás rendszere
ellen“ szólott. Utána Zichy Nándor gróf szólalt föl,
kérve a miniszterelnököt, hogy pénzügyi programjá-
val ismeresse meg a főrendiházat is. Csak Albin gróf
penru szava: ECU Cuij Napoca.

kimutatta, hogy a költségvetés mostani keretében teljesen megfelel az ország szükségleteinek. Hunfalvy Pál népesedési viszonyainak statisztikai adataiból igyekezett kimutatni, hogy az új fogyasztási adóknak nem lesz oly nagy eredménye nálunk, mint a külföldön hasonló adóknak van.

Sztáray Antal gróf a Zichy Nándor gróf álláspontjából kiindulva a rendszerváltozásban látja pénzügyi bajaink orvosságát.

Zichy Antal nagy hatással polemizált Zichy Nándor gróffal, kimutatva, hogy milyen az a konzervatív szabadelvűség, a melynek jogosultsága van és milyen az a reakcionárius konservativizmus, a mely a pápa világi hatalma mellett izgat. Zichy Nándor gróf helyreigazító felszólalása után, Tisza Kálmán szólalt föl. A miniszterelnök általános figyelem közt fejtette ki a kormány pénzügyi programját s az összes szónokok beszédeire tüzetesen reflektált. Kijelentette, hogy a valláserkölcsei oktatást nálunk senki sem akadályozza, mert a theista államot csinálni Magyarországból senki sem akarhat. A katolikus alapok ügyeibe a magyar kormány annyira sem avatkozik, mint a helytartó tanács. Az igazságügy reformját lehet sürgetni, de csak igazságügyi s nem pénzügyi szempontból, mert a reform igen tetemes anyagi terhekkel jár. Utána még Schlauch Lőrincz püspök beszélt a vallás erkölcsi oktatás fontosságáról s kijelentette, hogy a katolikus egyház célja az államtól soha el nem válni, hanem mindég vele karöltve járni. A költségvetést ezután általánosságban egyhangulag elfogadta a főrendiház.

Brassó, márcz. 1. (A megyei pótadók aluli mentesség és a statutarius jog.) A megyei pótadók aluli mentesség kérdésében ott, a hol az statutarius jogban gyökeredzik, nem a megyei közigazgatási, hanem a törvényhatósági bizottság illetékes határozni.

Külpolitikai szemle.

Brassó, márcz. 1.

Az orosz javaslat sorsa még nem dőlt el. Legújabb jelentések szerint f. hó 27-én az angol minisztertanács a hatalmaknak a bolgár kérdésre vonatkozó előterjesztéseit tárgyalta. Azt állítják, hogy Angolország, a berlini szerződésre alapítva politikáját, egyelőre nem fog határozott állást foglalni. — Ugyanaz nap volt Konstantinápolyban is minisztertanács, melyben Nelidov orosz nagykövetnek Coburg herceg törvénytelen állására vonatkozólag tett előterjesztését tárgyalták. A „Standard” értesülése szerint a porta ki fogja jelenteni, hogy szemben a hatalmak egyenlenségével nincs abban a helyzetben, hogy az orosz javaslatok ügyében valamit tehessen. Csak abban az esetben, ha Oroszország igen erős pressziót gyakorolna és Törökországot vonakodásáért komoly következményekkel fenyegetné, lehetséges, hogy a porta enged, és kénytelen-kelletlen valami theoretikus nyilatkozatot fog tenni, a melynek gyakorlati értéke bizonyára nem lesz.

A portát egy pétervári távirat arra figyelmeztette, hogy Bulgária függetlenségének kikiáltása a legközelebbre várható. Angolország, Ausztria-Magyarország és Olaszország konstantinápolyi nagykövetei még nem kaptak utasítást. Ha mindezek a jelentések megfelelnek a valóságnak, úgy Oroszország terve, hogy az összes hatalmak együttes akeziója hozzassék létre Coburg herceg ellen, meghiúsultnak tekinthető.

Ez azonban nem akadályozza az orosz kormányt, készülődési folytatásában. — A legutóbbi napokban Podoliában és Volhyniában 150,000 csetver gabonát vásárolt össze, a minek felét Luck Rovno és Dubno erősségekbe szállítják, a másik felét a nyugati kormányzóságok többi, helyőrséggel ellátott városai közt osztják. — A lubini kormányzóságban katonai bizottságok lajstromba veszik a hadsereg szükségletének fedezésére alkalmas lovak és élelmi szerek állományát.

A magyarság az erdélyi részekben. *)

— Kivonat dr. Jeckelfalussy József értekezéséből. —

Az értekező feltűnteti az erdélyrészi megyék népnövekedési viszonyait, kutatja s mutatja be, de a főszó nem az összes népesség szaporodására fekteti, hanem azt vizsgálja, hogy a különböző nemzetiségek száma miként fejlődik saját propagatív ereje által s miként módosult ennek következtében a nemzetiségek számaránya.

Mint hogy a kérdés megfajtására a statisztika nem nyújt és alig is nyújthatna közvetlen adatokat, értekező azon összefüggésből indul ki, a mely az erdélyrészi főnemzetiségek és egyes hitfelekezetek között kétségtelül fennforog. Hogy ez következtetésekre teljesen alkalmas alap, kitűnik abból, hogy az utolsó népszámlálás szerint Erdélyben a római kath., a hel-

vét és az unitárius egyház hívei csaknem kizárólag magyarok (93%), a görög kath. és keleti egyházé majdnem mind oláhok (95%), az ágostai egyház hívei pedig tulnyomólag németek. (88%).

Az erdélyrészi 15 megyében 1881-től 1885-ig a születések száma a halálozásokat 99.779-czel multa felül, az évi átlagos szaporodás tehát 19.956-ot, vagy is, 0.94%-ot tett. Ez általánosan kedvezőnek mondható szaporodási viszonyok között az egyes hitfelekezetek nagyon eltérő arányt mutatnak. Míg ugyanis a római katolikusok a tárgyalott öt év alatt átlag csak 0.61% évi szaporodást tüntetnek fel, s az ágostaiak is csak 0.71%-ot, addig a görög keletiek évi átlagos szaporodása 0.95%, az ev. reformátusoké 1.01%, a gör. katolikusoké 1.06, az unitáriusoké 1.08%, az izraelitáké pedig 2.05% volt.

A magyarság zömét képező három hitfelekezet közül tehát keltő, az ev. reform. és az unitárius az országos átlagnál jóval kedvezőbb szaporodási arányt mutat, de már a harmadik, a római kath., melyhez pedig a magyarságnak 40%-a tartozik; erősen az átlag mögött marad s valamennyi hitfelekezetenél gyengébb szaporodást ért el. Gyenge a többnyire német nemzetiségű ágostaiak szaporodása is, ellenben a két oláh egyház közül még a kedvezőtlenebb szaporodást mutató gör. kel. egyház is erősen megüti az átlagot, a görög katolikusoké pedig jelentékenyen felül is mulja.

A főbb hitfelekezetek szaporodásának feltűntetésével nagy vonásokban a három főnemzetiség szaporodásának nagysága is kiválik; figyelembe véve a többi felekezetet s megyénként mindenütt a népszámlálás alkalmával konstataált nemzetiségi arányszámok alapján ejtve meg a számításokat, azt tapasztaljuk, hogy a lefolyt öt év alatt, míg az oláhok 60 337-el, vagyis 5.09%-al szaporodtak, a magyarok csak 28,114-el, vagy 4.46%-al, a németek pedig csak 8447 lélekkel, vagyis csupán 3.99%-al. Az évenkénti átlagos szaporodás tehát az oláhoknál 1.02%-ot, a magyaroknál 0.89, a németeknél pedig 0.80%-ot tett.

Bár ez adatok a magyarságra nézve nem kedvezők, még sem mondható, hogy az oláhok mindenütt erősebben szaporodnának s hatályosabb propagatív képességgel dicsekedhetnének a magyaroknál. Ha ugyanis adatainkat közelebből vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy a magyarság gyengébb szaporodása leginkább oly megyékben fordul elő, hol a magyarok főleg városokban tömörülnek. Így például Kolozsmegyében az átlagos szaporodás a megyében 1.47% volt, Kolozsvár városában csak 0.27%, Maros-Tordában míg a megyei törvényhatóság területén 1.39% Maros-Vásárhelyt csak 0.15%. s minthogy e két város lakossága tulnyomólag magyar, ezeknek gyenge szaporodása megrontja az egész megyei magyarság szaporodási arányát is.

(Vége következik.)

A szebeni magyarság élete.

(Zágoni Gábor megnyitója a magyar polgári kör közgyűlésén.)

Tisztelet e hajléknak, hol a polgári tisztesség és becsületbeni egyenlőség érzete táplálja mindnyájunknak lelkét; hála és hódolat önöknek tisztelt tagtársak azon áldozatkészségért, melyet egyetünk nemes céljainak megvalósításában oly szépen és kötelességtudattal kegyesek valának, helyi magyar társadalmunk büszkeségére tanusítani.

Egyesületünk első évében állunk önök előtt, beszámolni közvetlenül egyetünk, s közvetve magyar társadalmunk érdekében tett munkálkodásunkról: nyugodt méltósággal várjuk elfogulatlan ítéleteket, lelkesítve azon tudattól, hogy a helyi és személyi viszonyok engedte munkát híven és teljes erőnkől kitelhetőleg végeztük, mint azt részletesen a kézen forgó évi jelentés mutatja.

Az élénk tűzött czélok, alapszabályaink szerint számosak és fontosak, s ez által egyesületünk komolysága a vezetés tekintetében fokozott munkásságot és felelősséget követel. A választmányt gyakori üléseiben mindenha azon szent cél vezette, hogy magyar társadalmi létesítésünknek biztos alapját természetrendileg lerakjuk: mert még az alapon felüli építkezés ideje nem jött meg. — Az erkölcsi alakulás csak fokozatos és nem ugró lépést tűr meg, melynek legszebb és nemesebb ereje a tapintatos — akadályokat megkerülő — alkalmat és időt felhasználó, kitartó munkásságban van.

A dolog illetően természetéből magyarázható meg, hogy tartózkodtunk a czélt veszélyeztető minden feltűnő zajos szerepléstől, mely egyfelől ugyan pillanatra megnyerheti az élvezet hajhászait, de másfelől a céltevésztés kihűti a nemes kebleket is, sőt maguk az élvezők lesznek az elsők, kik lelkierejük bágyadságában a közönyösek sorába lépnek.

Egyetünk azonban nemesen gondolkodott a tár-

sadalmi élet zajában kifáradt léleknek felüdítéséről, a társadalmi miveltetés fejlesztéséről: midőn rendelkezésre nyújtja társalgó és olvasó termeit, becses könyvtárát, sőt az ismeretterjesztésre az eredményben várakozást felülmúló felolvasásokat tartott.

De mindez nem elég, első irodalmi kísérletül megindítá, sok nehézség leküzdésével a legelső, „nagyszabeni magyarsági naptár”, mely kellő gondos szerkesztéssel a helyi magyar társadalomnak legbecesebb évkönyvévé fejlődhetik, melyből munkakedvet nyerhetnek az utódok és megismerhetik tanúságul, a múlt hiányait. Fogadják a felolvasók és a naptár szerkesztője szíves köszönetnyilvánításomat.

A szellemi fejlődés kényessége feltételezi az anyagi erő rendelkezésre állását. Ezt is kiváló gondossággal részesítettük s miként az évi számadás mutatja általános a gyarapodás; és a hullámszáz daczára egyesületünk tagjainak száma 250 állandó számot mutat, nagyobb, mint országgrészünk legmagyarabb városainak hason egyletei.

E helyen az elhalálozott Macza János polgár és tagtársunknak egyesületünkrol végrendeleti megemlékezése ajkamra adja a hála és köszönet szavait; legyen tehát dicső emléke körünkben, hogy mint egyszerű polgár legelőbb mutatá meg a hazafias kötelesség tettét, nem üres szavakban, hanem isten és fáradsága adományából szerzett tetemes vagyoni adományozásával. Tette, mely ha szintén polgári becsülettel léssen respektálva, miután egyetünknek nem remélt gyorsító és biztos haladását eredményezi, legyen áldva és hasonlóan követőleg mindnyájunkra, mert csak a nemes tények alapítják meg eventualis felsőbbségünket, s hogy ő ezt egyszerű lelkének erejéből tevő, tiszteljük meg emlékét felállással.

(Vége következik.)

Küküllőmegyék rovata.

Nyilvános köszönet, a segesvári ev. ref. templom és paplak javára befolyt kegyes adományokért.

(Husadik közlemény.)

A 381. számú iven: Pongrácz Samu, Székelykeresztúrról 2 frt.

Kónya Miklós miklósvári járási főszolgabíró 1528 számú iven: Gregus János, Kis Sándor 1—1 frt; id. Balázs József, Máthé Gedeon, ifj. Bocz József, ifj. Bocz Áron, Porzsolt Miklós, Cseh Ignácz, András Péter 50—50 kr; Nagy József 30 kr; Gáspár József 25 kr; Nagy Tamás, Boda Áron, Tócs János, Nagy Károly, Benedek György, Nagy Mihály, Bocz Elek, Katona Márton, Sebestyén Jakab, ifj. Nagy Áron, Benedek András id. Nagy Áron 20—20 kr; Kozma István 15 kr; Kozma Dénes, Mikó József, Tana István, Kisgyörgy Áron, Tana András, Benkő Gergely, ifj. Sebestyén Sándor, Bocz András, Kovács András, 10—10 kr; Benedek Dénes 5 kr. Összesen 8 forint 55 krajczár.

Az 1921. számú iven, Nagy Gyula kir. erdőfelügyelő 7 frt.

Az 1592. számú iven: Hegedüs Sándor országgyűlési képviselő 10 frt.

Horváth László kir. tanfelügyelő 2. számú iven, gróf Haller Jenő 10 frt; Gyarmathy Zsigmond, Gyárfás Lajos 3—3 frt; Takács József, Molnár Albert, Székely János, Windt Lajos, Gáspár György, Szacsva János 1—1 frt. Összesen 22 frt.

Benkő Ferencz szenterzsébeti ev. ref. lelkész 362. számú iven: Benkő Ferencz, Szakács Miklós 50—50 kr; Koncz Imre 30 kr; Hajdo József, Balassi József, Szabó György, Szakács József, ifj. Szabó Mózes, Ambrus Bálint, Gergely Mihály 20—20 kr; Hajdo Miklós, Puja Tamás, ifj. Szabó József, Tordai Samuel, id. Egyed Mózes, Szabó Ferencz, Tordai Pál, Tordai József, Koncz Mózes, Gál Mózes, Furi Mózes, ifj. Gál Mózes, ifj. Szakács Mihály, Bertalan Péter, id. Szakács Mózes, Szakács József, Mátéfi János, Egyed Mózes 10—10 kr; Ambrus Mihály 5 kr; Nagy Józsefné 8 kr. Összesen 4 frt 63 kr.

Péterfy Ferencz maros-vécsi ev. ref. lelkész 249. számú iven, br. Kemény Kálmánné 5 frt.

Hegyi Elek bethfalvi ev. ref. lelkész 329. számú iven: Hegyi Elek 50 kr; László Miklós, Bokor János 10—10 kr; apróbb adományokból 58 kr. Összesen 1 frt 28 kr.

Szász Gerő kolozsvári ev. ref. lelkész és esperes 23. számú iven, Végh Bertalan, Szász Gerő 5—5 frt. Összesen 10 frt.

Az 507. számú iven: az abavári ev. ref. egyház, Kis Lajos ref. lelkész 1—1 frt. Összesen 2 frt.

Csiszár Lajos mármaros-szigeti kir. járásbíró az 1999. számú iven 1 frt.

Hettyey Gábor, dévai áll. tanító-képezdei igazgató a 34. számú iven 50 kr.

Révész Bálint, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület püspökének adománya 9 frt.

*) Mult számunkból tér szűke miatt kimaradt. Szerk.

Szász Károly nyárad-szeredai ev. ref. lelkész 280. számú ívén: az ev. ref. egyház, Szász Károly, Sándor Lajos 1—1 frt. Összesen 3 frt.

A jelen közlemény összege 85 frt 96 kr.

A 19-ik közleményből tollhibából az összeszámitásnál kimaradt 1 frt 55 kr.

A 19 első közlemény összege . 2280 frt 28 kr.

Főösszeg 2368 „ 79 „

Midőn az itt kimutatott összegeknek átvételét nyugtatványozni, s a tisztelt gyűjtő és adakozó uraknak egyházközségünk nevében meleg köszönetet mondani szerencsénk van, mely tisztelettel kérjük mindazokat, kik gyűjtő-íveiket még vissza nem küldötték, miszerint azokat f. évi márczius hó közepéig visszaküldeni méltóztatassanak, hogy így a különben is szegénységgel küzdő egyházunk pénztárára nézve költséggel járó egyénienkénti megkeresés szükségfelettivé váljék.

Seges árt, 1888. február 16-án.

Szilágyi Márton

Irodalom.

Kéirelem hazánk íróihoz!

A magyar könyvkereskedők országos egyesülete 1886. évi márczius hó 6-án tartott választmányi ülésében a kiadásában nem régen megjelent Petrik G. „Magyar könyvészet” 1860.—1875. folytatásának vagyis a „Magyar könyvészet”-nek 1877—1885. kiadását határozta el, melynek szerkesztésével engem bízott meg.

Most, midőn a munka szerkesztésével teljesen elkészültem, bibliographiánk minél teljesebbé és megbízhatóbbá tétele céljából tisztelettel felkérem mindazon t. hazai írókat, kik az 1876—1885. évek alatt írt, fordított vagy szerkesztett műveiket maguk adták ki, hogy e becses műveikből egy egy példányt hozzájuk beküldeni, vagy a mű teljes címét velem közölni sziveskedjenek.

Megjegyzem, hogy a szerkesztésem alatt megjelenendő könyvészet nem csak az 1879—1885. évek alatt megjelent műveket van hivatva felsorolni, hanem feladatomból tűztem magamnak azt is, hogy a már megjelent 1860—1875. évi Petrik-féle könyvészet hiányait is pótoljam, e végből az oly munkák szives beküldését is köszönettel veszem, melyekről meggyőződést szereztek az érdekeltek, hogy az idézett könyvészetben nincsenek felemlítve.

A bibliographiának hivatása minden irodalmi terméket — ha még oly jelentéktelennek látszó is — felsorolni; ennél fogva a teljes magyar bibliographia érdekében ajánlom kérésemet hazánk t. íróinak becses figyelmébe.

Esztergom. (Viziváros) 1888. február havában.
Teljes tisztelettel

Kiszlingstein Sándor,
könyvkereskedő.

Helyi és vidéki hírek

Unitárius istenitisztelet lesz vasárnap d. e. 10 órakor a helybeli ev. ref. templomban. Szónoklatot Vasska Béla lelkész fog tartani.

Márczius 15-ikének fényes megünneplésére készül a brassói megyei állandó márczius 15-iki bizottság. D. e. 11 órakor lesz nagy nemzeti ünnepély s este tánczcsal egybekötött hangverseny, melynek műsorát már jövő számunkban fogjuk közölni. A délelőtti műsor következő: Hymnus, a dalárda által; elnöki megnyitó Koós Ferencztől; ünnepi beszéd, Rombauer Emil-től; nemzeti dal, a dalárda által; szavalat, Végh Mátyástól s szózat, a dalárda által. Reméljük, hogy az ideai márczius 15-iki ünnepély ép oly diszes lesz, mint a múlt évi volt.

A protestáns nőegylet vasárnapi közgyűlésén a tisztújítás egyhangulag ment végbe. A tisztikar s választmány eddigi tagjai újból megválasztattak. Új választmányi tagok lettek: Barabás Károlyné, Barabás Sándorné, Förder Sándorné, Horn Frigyesné, Kozma Józsefné, Nagy Ferenczné és Szabó Sándorné.

Nemes adomány. A klastrom-utcai szomszédság a helybeli ág. ev. (szász) nőegyletnek 100 frtot ajánlkozott betegápolási czélra.

A fényűzés. A tizenkilencedik század nagy és általános betegsége a fényűzés. Ugyan nem e század gyermeke, mert hisz a régiek, különösen a rómaiak üzték már nagy mértékben. Erről az érdekes tárgyról fog felolvasni a tanári kör vasárnapi estélyén Orbán Ferencz középkereskedelmi- és ipariiskolai igazgató. A tárgy általános érdekességénél fogva kétséget sem szenvedhet, hogy az eddigieknél még sokkal nagyobb közönség lesz. A felolvasás a szokott helyen este 6 órakor fog kezdődni.

Ritkaság. Február 22-ike óta sem a belvárosban, sem Bolonyában haláleset nem fordult elő. Ez is ritkaság nálunk. Megérdemli, hogy följegyezzük.

Gyáreladás. A csödbejutott Quittner S. derestyei szeszgyárát a február 29-én történt árverésnél Baruch Jeremiás m.-vásárhelyi szeszgyáros vette meg 99.999 forinton.

Műkedvelő-előadás. A Vautier H.-féle nevelőintézetben pár nap előtt egy rövid szindarabot és egy kis operettet adtak elő a növendékek. A nagy terem zsufolásig megtelt diszes publikummal. Pont félnyolckor vette kezdetét az „A gazdag amerikai nagybátya” című egyfelvonásos szindarab, melyben öt növendék szerepelt annyi kellem- és ügyességgel, hogy az megannyi felnőttnak is becsületé vált volna. Elegáns és mégis természet mozgásuk, finom és mégis nyájas előadásuk által igen érdekessé tették a szindarabot, — melynek erkölcsi czélja az, hogy a nagyravágás és hiu ábrándozás szarvai az elkényeztetett ifjú leányoknál idejében letörjenek. — Ezen darab megválasztása eléggé bizonyítja, miszerint Vautier k. a. nem bábokat, hanem a szó legnemesb értelmében vett derék házi nőket akar kiképezni növendékeiből. — A „Miss Robinson” című francia operette által igen kellemes meglepetésben részesültünk. Mig egyfelől a növendékeknek a francia nyelvből kitűnő jártasságát kelle megbámulnunk, másfelől az énekrészek korrektségében s általában az egész operettenek egyöntetű, csaknem minden részében kifogástalan előadásában kelle gyönyörködnünk. Valóban, ha felszámítjuk, miszerint Vautier k. a. intézetében az ilyen előadások csak szórakozásból történnek, úgy hogy sem a készülődés alatt, sem az előadás után a rendes tanítás nem szünetel: úgy nagy elismerést érdemel a derék vezetőnő, ki a semmittevésre szánt időt is ily hasznosan tudja értékesíteni. Az is igen derék, miszerint Vautier k. a. ezen estélyen mintegy 25 igen értékes tárgyat sorsolt ki, s a begyűlt összeget az utolsó fillérig néhány házi szegény között osztá szét. Ily nemes cselekedet nem szorul dicsőre!

Járvány. A tatangi himlőről, — melyről már megemlékeztünk — a hatóság hivatalosan kimondotta, hogy járvány és megbizta a legerélyesebb óvintézkedésekkel dr. Tartler Frigyes t. főorvost.

A jótékonyság ünnepe. Lélekemelő kis ünnepély színhelye volt vasárnap Hosszufalu. Az ottani négyfalusi tanítói kör 42 gyermeket ruházott fel ez alkalommal. Az ünnepélyt a tanítói Dalkör nyitotta meg a „Hymnus” éneklésével, majd a hétfalusi mozgalmak lelke s rugója, a tanítói kör elnöke, Bede Dániel felső népiskolai tanár mondott szépen átgondolt beszédet, melyet közvetlen a kiosztás követett. Miután még Koós Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő mondott rövid, szép beszédet s a dalkör egy indulót énekelt, a szép ünnepélynek vége volt, melyben oroszánrésze Bede Dániel tanárnak van. Ez ünnepélyvel egy új aera is kezdődött: a csángó gyermekek kivételkötése az oláh viseletről.

Erdélyi irodalmi társaság alakítására indult meg mozgalom Kolozsvárt. Helyesen! Az erdélyi részek íróinak is kellene már egy középpont. O vasóink egy része emlékezni fog talán még: mi ezt már 1885. ben sürgettük lapunkban is, a „Magyar Polgár”-ban is egyidejűleg az Emke közgyűlésével. Sándor József életrevaló tervet pendit meg erre vonatkozólag. Az Emke irodalmi szakosztályával kell megalakítani az irodalmi társaságot is. Ez volna a leggyorsabb s legcélravezetőbb kiviteli mód.

Helyreigazítás. Lapunk 23. számának „Hírek” rovatában „Szerelmi dráma” cím alatt megjelent közleményre dr. Fabritius József városi főorvos ur egy nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyet nagy terjedelménél fogva nem közölhetünk, hanem kivesszük abból a következő lényeges részt: Demeter Zsuzsanna örültsége, a rögeszmék elhatalmaskodása közben, oly dühöngéssé fajult, a mely bárkinél is feltétlenül halált idéz elő. dacára annak, hogy nevezett beteg örültsége a legnagyobb dühöngéssé volt elfajulva, egy ápoló és egy ápolónő éjjel-nappal mellette voltak, és hivatásukhoz megfelelően és lelkiismeretesen tették szolgálatukat — eltekintve attól, hogy a legerősebb ápolót is csak úgy dobálta ide és tova. A mi a gyógykezelést illeti, azt én és dr. Nussbächer Viktor orvos ur teljesítettük és nyílt homlokunkkal állithatom, hogy ezen szerencsétlen leány életének megmentéseért orvosi tudományunk minden szikráját épúgy felhasználtuk, mint akárki másert. — Nem is volt szándékomban ezen szerencsétlen elmebeteg itt Brassóban gyógykezeltetni, s ép ez okból már a harmadik napon a városi tekintetes rendőrkapitányságnál, ennek Nagy-Szebenbe való szállításáért lépéseket is tettem, — mely alapon február hó 19 én kelt 898/1888. számú rendelettel, az elindulás ideje 20-án reggeli 4 órára volt kitűzve; azonban ezen rendeletet foganatosítani nem lehetett, mivel a beteg nagyfokú agygyulladásra, az agyszövetében vérkiömlést, szóval a véredények megrepedését idézvé elő, az agyat gutaütés érte, mely okból a halálnak okvetlen bekövetkez-

nie kellett. A brassói sinlődők házában titokról szó sem lehet, mert ott rend, tisztaság és kötelesség teljesítése létezik, a miről bárki meggyőződhetett eddig, esetleg meggyőződhetik ezután. (Erről magunk is meggyőződünk. Szerk.) Hiszen ha titok volna, Hellvig Frigyes intézeti gondnok ur, azonnal magánuton, saját költségén nem értesítette volna a Csik-Szentmárton község előjáróságát Demeter Zsuzsanna szomorú esetéről, s ennek halálakor, szintén ugyanezen irányban nem tett volna lépéseket oly czélból, hogy ennek hozzátartozói értesítést nyerjenek. Kötelességem adóját rovom le, midőn Hellvig Frigyes iránt kifejezést adok annak, hogy 27 évi szolgálata alatt nemes városunkkal szembe tanusított rendithetlen igazságszeretetét bizonyítani képes volt.

Román dalárdát alakított Rozsnyón az odaváló pópá. Már 30 tagja van, mind földmives emberek. Derék dolog! Művelni kell a népet.

A német trónörökös állapota — a San-Remóból érkező jelentések szerint — szépen javul. Sajnos azonban, hogy dacára a beteg magas személyének s az állapotához kötött nagy fontosságnak, az orvosok között a leggyalázatosabb féltékenység uralkodik. A német orvosok agyarkodnak az angolokra s dacára annak, hogy a trónörökös, neje s családja az angol orvosok s kiválóan Mackenzie mellett vannak, s német orvosok a leggyalázatosabb magaviseletet tanusítják. Annyira ment ez már, hogy az angol orvosok nem beszélnek a németekhez, kiket hóhéroknak neveznek. A lakosság az angolok mellett van, valamint általában mindenki, még a német hirlap-tudósítók is. És mégis a német orvosok akarata érvényesül, mert a magas beteg tehetetlen, minthogy minduntalan kap Berlinből a kancellártól egy-egy figyelmeztetés hozzá, mely az államérdekek szemmel tartására hívja fel. — Igazán szomorú állapot! Az utolsó napszámoknak is megvan engedve, egyik vagy másik orvosba bizni, csak a nagy német birodalom koronája örökösének nem. Államérdekekből áldozatul kell neki talán esnie! Bergmann tanár hétfőn elutazott s vele Kussmaul tanár is. Ezek elutazása után Mackenzie újra megvizsgálta a trónörökös állapotát. A vizsgálat semmi újat sem constatált. A trónörökös állapota változatlan. A köhögés még tart és némi nyákkiválasztás is mutatkozik, de az csekély avagy semmi fájdalommal sem jár. Mackenzie a hét végén akar elutazni.

Egy kir. tanfelügyelő mellékfoglalkozása czimen hozza a brassói német újság Trogmayer tanfelügyelő szomorú bűnügyét. Vajjon mi is azt mondjuk-e az utóbbi időben Brassó megye szász községeiben előfordult sikkasztások stb. bűnügyekre: a szász jegyzők, bírák s adószedők mellékfoglalkozásai? Soha! Az egyes bűneiért csak az egyes felel.

Vasuti szerencsétlenség. Casselből távirják lapunknak 28-iki kelettel; A szász-bécsi gyorsvonal valószínűleg hibás váltóállítást folytán ma reggel az itteni központi pályaudvaron kisiklott a vágányból, s teljes erővel neki rohant a vasoszlopoknak, és bedöntötte a pályaház falát. A gyorsvonal mozdonya öszszezsúzdott, Ugyanez a sors érte a kocsikat is. Emberélet szerencsére nem esett áldozatul.

A ruházat egészségügyi szempontból. A dr. Lörcinzi Ferencz ismert fővárosi orvos szerkesztésében megjelenő „Hosszu élet” című egészségügyi szaklap a következő közérdekű közleményt tartalmazza: „A ruházat egyik legfontosabb részét egészségi szempontból az ingek képezik. Legegészségesebb és egyúttal a legszebb is a tiszta fehér gyolcsingek használata. A legnagyobb kellemetlenség az eddigi férfi-ingeknek a mellgombok által támadt, mert azok kellemetlen nyomást gyakorolnak a puszta mellre és a fémgombok dörzsölése nem egy ízben okozott már bőrbetegséget. De nagy hátránya a jelenlegi ingeknek az is, hogy az ing a gomblyukak gyors kikopása végett nem lehet tartós. Ehhez járul, hogy a mellgomblyukak csakhamar kitágulnak. az ing eleje kigombolódik és szétnyílik. Hány esetben képezte ez a légeső, tüdők vészthozó meghűtéseit, midőn a test felhevült állapotában, pl. bálban stb. a szétnyílt ing mellett hűvös légáramlat érte a puszta izzadt mellet. A Várady Béla, budapesti férfi-divat kereskedő által (kishid-utca) feltalált férfi-ingem mellgomblyukak, tehát mellgombok is egyáltalán nincsenek és mégis oly szorosan tapad és simul a két mellrész egymásra, hogy az ing sehol szét nem nyílnak és a mellben levő szerveknek meghűlése ki van zárva. Ezen ingek tehát, a melyek igen szépek, kitűnő szabásuak és igen olcsók, egészségi okok miatt felettebb ajánlhatók. — Ha az olvasó visszaemlékezik azokra a közleményekre, melyek ez ingekről a hazai lapok nagy részében megjelentek, bizonyára csak örönden fog, hogy a saját ismét nem csalatkozott, midőn e kitűnő és czélszerű ingeket a közönség figyelmébe ajánlotta. Most csak azt tartjuk szükségesnek megjegyezni, hogy óvakodjék az utánzatoktól, és csak azt a „Patent-inget” tartsa valódinak, mely Várady Béla előkelő fővárosi kereskedő, kis hid-utcai üzletéből származik és védjegyével van ellátva.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

Szterényi József.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ügyvédi irodában a vidéken

Brassó megyében jó irással bíró fiatal ember alkalmazást nyer.

Jelentkezők forduljanak a „Brassó” szerkesztőségéhez akár személyesen, akár írásban.

Szám 2872.—1887. telekkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A segesvári kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Baumann Vilmos* segesvári lakos végrehajtónak *Homner Mihály*, *Hartmann Kellner Mária* és *id. Zikeli János* végrehajtást szenvedők elleni 219 frt 76 kr. tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az erzsébetvárosi kir. törvényszék (a segesvári kir. járásbíró) területén lévő Keresd köz-ég határán fekvő, I. a keresd 14. számú telekjegyzőkönyvben A + alatt foglalt 1—2. rend., II. a keresd 193. sz. telekjegyzőben A + 1—3. rend., III. a keresd 366. sz. telekjegyzőben A + 1—3. rend., és IV. a keresd 245. sz. telekjegyzőben A + 1—15. rendszám alatti ingatlanokra az árverést 1235 frt-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi április hó 30-ik napján délelőtti 9 órakor *Keresd* község

házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fog.

Árverezni szándékoznak tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényezik 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi törv.-czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges e-helyezéséről kiállított szabály szerű elismervényt álszo'gáltani.

Segesvár, 1887. december 29.

A kir. járásbíró telekkönyvi hatósága.

[68] 1—1

Máthé Albert,
kir. aljárásbíró.

Thea-estély!

A „Brassói magyar polgári kör” márczius 4-én igen változatos műsorral ellátott

thea-estélyt

rendez, melyre a kör tagjai és azoknak vendégei ezennel tisztelettel meghívhatnak.

Brassó, 1888. márczius 1-én.

A vigalmi bizottság.

Fényképészeti műterem.

Van szerencsém ezennel teljes tisztelettel értesíteni a n. é. helybeli s vidéki közönséget, hogy

fényképészeti műtermemet

Nagy-utca 504. szám alatt, Papp Ferencz ur házában saját nevem alatt megnyitottam. — Műtermem vállalkozik mindennemű a fényképészet körébe vágó munkák gyors, pontos, izlése s művészi kivitelű elkészítésére

a lehető legjutányosabb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szíves jóindulatu támogatását.

(1) 63—*

Mély tisztelettel **Knapp M.**,
fényképész.

Rögtön s tartósan pusztit s gyógyítja a szájnak minden kellemetlen szagát.

a cs. kir. szabadalmazott

Eucalyptus-szaj-essencia.

(Kitüntetve Párisban 1878-ban.)

A legrationálisabb, legitalomdúsabb (78% hatásos alkatrészt) személyes fertőztelenítésre különösen alkalmas, teljesen ártalmatlan, pusztán növényi részekből álló kivonat; hygienikus védőszer

torokkatarrrhus

és egyáltalában a légzőszerveknek miasmatikus fertőzése ellen.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

Med. Dr. C. M. FABER,

19a. 4—12

néhai I. Miksa császár személyes fogorvosa, a becsületrend lovagja stb.

Raktárak: Kőhalomban Wolff E. gyógyszerésznél, valamint Erdély minden gyógyszerházában és illatszerésznél.

Ugyanitt kapható: a cs. kir. szab. specifikus szájszappan *Puritas* Dr. C. M. Faber-től. (Nagy érem, London 1862)

Szétküldési raktár. BÉCS, I., Bauernmarkt 3.

Dr. J. G. Popp
udvari fogorvos

Dr. J. G. Popp
udvari fogorvos

Dr. J. G. Popp
udvari fogorvos

Dr. J. G. Popp
udvari fogorvos

Anatherin szájvíze, 40 év óta a legkedveltebb szá- és fogkonzerváló szer. Meggátolja a fogkő lerakódását, eltávolítja a száj szagát, felfrissíti a foghúst s elejét veszi a fogfájásnak. Ára: a nagy palacknak frt 1.40, a kisebbnek 1 frt, a legkisebbnek 50 kr.

Dr. J. G. Popp
udvari fogorvos

Anatherin fogpasztája üvegtégelyekben. Elismert szer a fogak tisztántartására, a száj felfrissítésére és konzerválására. — Ára 1 frt 22 kr.

Dr. J. G. Popp
udvari fogorvos

Aromatikus fogpasztája, nagyon kedvelt a kellemesen habzó fogszappanok barátai előtt. Kitűnő fogtisztító szer. — Ára 35 kr.

Dr. J. G. Popp
udvari fogorvos

Fogpora, a fogport kedvelők közt a legelterjedtebb és legkedveltebb, melytől a fogak ragyogó fehér színt nyernek — Ára 63 kr.

Dr. J. G. Popp
udvari fogorvos

Fogtömője (Plombe), melylyel a használati utasítás szerint bárki önmaga tömőszülheti ki odvas fogait. — Ára 1 frt.

Dr. J. G. Popp
udvari fogorvos

Növényiszappana, a legkitűnőbb pipere- és gyógyszer, mindenféle bőrkütiés és foltok ellen. — Ára 30 kr.

AZ „ALBINA”

(13-a) 9—

takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe

elvállal takarékbetéteket a felmondási határidő szerint 5, 4 s 3 $\frac{1}{2}$ százalék mellett, melyek után maga fizeti a 10% jövedelemadót.

Vásárol és elad „Albina” zálogleveleket a napi árfolyam mellett, melyeket legmelegebben ajánl a t. közönségnek, mint a legjobb és legbiztosabb befektetési papírt.

Leszámitol váltókat — legkevesebb két aláírással, — azok természete szerint 6 $\frac{1}{2}$ és 8 % kamatláb mellett.

Leszámitol váltókat csak egy aláírással is 7%-kal, ha azok jelzálogilag biztosítvák.

Engedélyez nyílt hiteleket 6 $\frac{1}{2}$ % mellett.

Ad kölcsönöket biztos értékű árukra, melyeknek értéke nem könnyen változó, a kölcsönösszeg szerint 6 $\frac{1}{2}$ —8% mellett.

Előlegez értékpapírokra, melyek a budapesti, bécsi s bukaresti tőzsdén játszanak, 6 $\frac{1}{2}$ % mellett árfolyambeli értékeik 85%-áig.

Vásárol és elad ércpénzeket a napi ártolyam szerint.

Elvállal megbízásokat mindennemű értékpapírok vásárlása-s eladására a legelőnyösebb feltételek mellett.

Bérbe ad a brassói pályaudvar közvetlen közelében lévő s azzal az „Albina” tulajdonát képező külön vasuti vágány-nal összekötött telkeken akár szabad rakhelyeket, — akár egész raktárokat, akár pedig azoknak csak egyes részeit; valamint letétbe felvesz raktáraiba olesó fekbér mellett kisebb árumennyiségeket is.

Bővebb felvilágosításokat készséggel nyújt ugy a brassói fiókinézet pénztára, valamint az intézetnek Brassón kívül lévő bizalmi férfiai.

Pénztári órák:

naponként délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig.

A fiókinézet helyisége:

Brassó, főtér 90. sz. a., az I. emeleten.

A LEGJOBB
szivarka-papiros
a valódi

LE HOUBLON

franczia gyártmány
CAWLEY és HENRY-től PÁRISBAN.

(10) 7—30 Utánzásó óvatik!

Ezen papiros legmelegebben ajánlatik dr. Pohl J., dr. Ludwig E., dr. Lippmann E. bécsi egyetemi vegytan-tanárok által, s pedig kitűnő minősége, teljes tisztaság, láért s mert semmiféle, az egészségre ártalmas alkatrészeket nem tartalmaz.

A legfőbb kitüntetések, a legnagyobb világkiállításokon, 1867-óta.

Mindenkor határozottan:

Liebig
társaság

hús-kivonata kérendő,

Csak akkor valódi,

ha minden doboz árújegy, a mel-
lékelt névaláírással
kék nyomásban van ellátva.

A Liebig társaság központi raktára az Osztrák-Magyarbirodalom számára:

Berck Károly, osztr. csász. kir. udvari szállító, Bécs, I., Wollzeile 9 sz. a.

Kapható továbbá valamennyi nagyobb fűszer-csemege és gyógyfűszer kereskedésben, valamint minden gyógyszerházban.

A legfőbb kitüntetések, a legnagyobb világkiállításokon, 1867-óta.

A Liebig féle húskivonat kitűnő és erőteljes húsvet rogtóni előállítására, valamint leves, mártás, főzelek és húsételek javítására és fűszerezésére szolgál. Helyesen használva rendkívüli kényelmes-sége mellett, a háztartásban igen nagy megtakarításra is nyújt alkalmat. — A legkitűnőbb erősítőszert a gyengélkedők és betegek számára.

Liebig

Brassó, ALEXI könyvnyomdája.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.